

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Ichnja vsak četrtak in volja s poštno vred in v Mariboru s poštno vredom ra dom za celo leto 3 glj., za pol leta 1 glj. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošlje opravičiva v dijakem seminarju (Snažbeninarju). — Delodajalci in trgovci, ki dobivajo list brez poštno naročnina.

Povsemno liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 6 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za omenila se plačajo od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nemška nestrpljivost.

Slovenci visoko čislajo od nekdanje geslo: „Vse za vero, dom in cesarja“. Zato se držijo trdno svoje vere, katero tudi v djanjih kažejo; ljubijo pa tudi svetlega cesarja in avstrijsko domovino tako, da od nemškega cesarja in Bismarka nič čuti nečejo. Celo drugačnji pa so nemški liberalci, kateri so sicer krščeni, pa vero zaničujejo, — so v Avstriji rojeni, pa vendar vedno čez nemško mejo škilijo. Očitno pravijo, da Avstrija mora biti nemška, ali pa je ne bo. Galicijo in Dalmačijo hočejo odcepiti od naših dežel in kar bi še zemlje ostalo, to hočejo vse ponemčiti, da bi jo pozneje ložej požrla nemška Prusija. Oni častijo nemškega kancelarja Bismarka, našim avstrijskim ministrom pa kljubujejo, kjer le morejo. Kaj ti ljudje nameravajo, pokazali pa so očitno pred nekaterimi dnevi.

Pretekli teden imeli so nemški telovadci v Draždanih na Saksonskem veliko svečanost, pri kateri se je marsikaj prigodilo, kar je za Avstrijo zelo pomisleka vredno. Posebno veliko-nemški Avstrijci so se jako sumljivo obnašali.

V Bodenbachu na nemško-češki meji so saksonski železniški uradniki lokomotivo okinčali z nemškimi zastavami, pa poleg tistih so tudi obesili dve avstrijski državni zastavi. Avstrijski telovadci pa so črno-rumeni zastavi raz lokomotive potrgali ter doli pometali. Imena dotičnih fantalinov so se naznanila c. kr. policiji v Pragi. To pobalinsko ravnanje je celo navzoče saksonske železniške uradnike tako v nevoljo spravilo, da je jeden rekel: „Ko bi imel jaz službo, takoj dam vse zastave raz lokomotive pobrati.“

Mnogo govorov, ki so jih pri banketu imeli, bilo je naravnost Avstriji sovražnih, polnih veleizdaje, da si jih tudi veliko-nemški časniki natisniti ne upajo. Med govorniki se je zgledil tudi dunajski odvetnik, celjski poslanec g. dr.

Foregger, kateri je svojo ljubav do Avstrije tako-le izrazil: „Gut Heil Alldeutschland“, to je: „Bodi mi zdrava velika Nemčija!“ — Zdaj bodo menda jegovi volilci vedeli, po čem da je zafran!!

Med avstrijskimi telovadci bili so tudi nekateri Madjari, kateri so podarili venec z ogerskimi barvami in madjarskim napisom. Venec je bil krasen, iz lepih belih cvetic. Govornik deputacije, Ernö Bokelman iz Hannoveranskega, ki je sedaj učitelj telovadbe v Budimpeštu, slavil je Madjare in madjarski jezik, potem pa je omenjeni venec na oder obesil. Vsled tega nastal je velik hrup, ki se je podel še le potem, ko se je venec odstranil. Klicali so Nemci: „Ogri zatirajo Nemce“. Ne-spametno je sicer bilo, da so si Madjari Nemca odpadnika izvolili za govornika, kajti s tem so morali Nemce razžaliti, vendar večja neotesanost je bila na nemški strani, ker so bili Madjari povabljeni, ker so prinesli lepo darilo, ter so telovadce nemški pozdravili.

Tako brezobzirno delajo veliko-nemci. Kako da so ti Nemci Avstriji udani, razvidno je iz tega, da se v Draždanih oni našega presvitlega cesarja niti z besedico spomnili niso. Iz tega pač lahko presvitli cesar sklepajo, kakošen sad bode dozorel na drevesu takega vedenja. Naša vlada pa bi lahko spoznala, kje da ima svoje odkritosrčne prijatelje, ali pri Slovanih, kateri jo djansko podpirajo, ali pa pri Nemcih, ki ji povsod polena pod noge mečejo. Iz tega se tudi razvidi, kako je veliko-nemška ošabnost povsodi ena in ista, na severu, kakor na jugu, in kako malo imajo Nemci uzrok, se pritoževati, da so v Avstriji zatirani, ako se predrznejo take reči počinjati.

Bi-li ne bilo modro, ako bi vlada bolj odločno slovenski živelj v Avstriji gojila in vendar enkrat že tudi slovenski narod k mizi povabila, kateri že toliko časa za durmi stoji in se z drobtinami zadovoljuje, katere s preobilne mize nemške narodnosti padejo na tla? Že zbog tega

naj vlada našo narodnost zagovarja in krepi, ker če nas ponemčijo ali ponemčurijo, bi se z nemštvom tudi lahko na našli enake ljubezni do Prusije.

Zdaj nam naj še kdo očita, ako pobijamo načela naših nemških liberalcev in nemškutarjev, kajti ravni ti so podavači onih veliko-nemcev na severu. Avstrija bi nam morala velikoveč hvalježna biti, če jim včasih krinko raz obraza potegnemo.

Gospodarske stvari.

Dobro je strnišče brž po žetvi preorati.

Da je dobro in koristno strnišče brž po žetvi preorati, o tem so kmetovalci že davno prepričani. Vendar pa se nahaja o tem še mnogo krivih misli, ki jih hočemo v tem stavku pojasniti in njih škodljivost kolikor mogoče dokazati. Na Angleškem so se že z davna poprijeli načela, da z vsakim dnevom ki strnišče nepreorano leži, naraščajo težkoče nad strnega obdelovanja in se zmanjšujejo nade na dobri pridelek naslednje posejatve.

Te težkoče zadevajo najbolj trebljenje polja škodljivega plevela, strdenje prsti, katere preoranje od dne do dne težavnejše postaja, in pa slednjič tudi izgubo mnogih redivnih snovi v zemlji.

Ako se njiva brž po žetvi preorje, se primora tako izpadlo plevelovo seme, da začne kaliti in tako se omogoči, da se, ko je nekoliko poraslo, z brano povleče in tako vniči. Zajedno se pirnica izdere, na površje spravi in posuši, na kar se lahko z brano z njive odpravi. Razun tega se tudi strn s prstijo pomeša, kjer strohni in se v gnojilo spremeni. Ako se navedenim haskom še pridenejo vse iz predzimne obdelane zemlje izvirajoče koristi, katere že skoraj vsakdo zna, namreč vplivanje mraza na zemljo, tako so dobri nasledki iz preoranja strnišča tako očitni, da se lahko vsakdo o njih prepriča.

Pri predzimni obdelavi zemlje gre poglavito za to, da se zemljišču kolikor mogoče površje poveča, da se zemlja tako rodovitnim vplivom vremenskim toliko bolj izpostavi. Na prvo marljivo obdelovanje naj sledi drugo s globoko brazdo in potem ostane njiva v nepovlečeni brazdi do prihodnje spomladi. Zdaj se njiva samo povlači in ni je treba zopet preorati. Dvojna korist se po takem obdelovanju gotovo doseže. Gornja prstena plast poslednjega leta s strmijo pomešana in če se je gnojilo, tudi gnoj je pod zemljo spravljena, spodnja še čvrsta brazda pa je na vrh djana, tako, da more svetloba, zrak, toplota, mraz in volhkota bolje in lažje v njo vdirati in tako razkrojitev dovršiti. Tako postane prstna meča

skozi zimo rahlejša, kar tudi najtrše delo z najboljšim poljskim orodjem doseči ne more.

Ta rahlost prstena, ki jo navadno prsteno godnost imenujejo, nareja zemljo sposobno vse pline, ki se v nji narejajo, v sebi zadržati, pa tudi druge potrebne pline iz zraka v se vleči in v sebi zadržati. Vrh tega obdrži tako obdelana zemlja dalj časa sprejeto pozimno vlogo v sebi, se po vrhu prej osuši in se tedaj more spomladi pri vgodnem vremenu tudi prej obsejati.

Kako pa je nasproti z zemljiščem, katero se jeseni po žetvi ni preoralo?

Prvič se njive, ki so se še le spomladi preorale in obdelale, spomladi ne morejo tako kmalo obdelati in dosti zaran obsejati. In vendar je rano spomladno obsejanje v nekaterih krajih jedini pogoj dobrega pridelka. Mnogokrat se ravna tudi krivo, da se druga brazda ravno tako globoko požene, kakor prva, da toraj vse plevelno seme, ki se je pri prvem oranju podoralo, zdaj zopet na vrh vrže in če je vreme ugodno, celo njivo preraste in se lepe mu pridelku vse upanje odvzame. In ako se pomisli, koliko dela in truda je mnogokrat treba zapleveljeno njivo zopet plevela otrediti, bode se toraj lahko spoznalo, kako malo bode taka obdelava svoj namen dosegla.

Proti žizkom.

Pravijo, da so mravlje smrtne sovražnice žizkom. Ako je v kakem gumnu ali kašti kaj žizkov, treba je mravelj v te kraje. Vsuje se celo mravljišče na gumno. Mravlje prenapadejo žizke in ti, prej ko morejo, poberejo šile in kopita.

„P. L.

Sejmovi. 3. avgusta: pri sv. Lenartu v slov. gor.; 4. avg.: pri sv. Iju v Šal. dolini, na sv. Gori; 6. avg.: v Loki, Lembergu, Ptuj, Trbovljah, pri sv. Trojici v Halozah.

Dopisi.

Iz Središča. (Narodna veselica v proslavo sv. Cirila in Metodija). Naše bralno društvo „Edinost“ je priredilo v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metodija pod milim nebot lepo veselico, ki nas je glede izbranega programa in navdušene obilne vdeležbe zares iznenadila. Predpoldan je društveni mešani zbor pel pri sv. maši in popoldan pri veselici tako dobro, da se tako le po utemeljenih vajah peti zamore; tudi možki zbor ter četverspev se je dobro obnesel. Akoravno prostor, kjer se je veselica vršila, ni bil posebno primeren, vendar je društveni odbor to popravil z lepim okinčanjem, z zastavami, z odrom in večerno razsvitlavo tako ugodno, da se je povprek le hvala slišala. Slavnostni go-